

מנקודת מבטו של אקטואר ביטוח חיים ופנסיה: הביטוחים הכלולים בפנסיה – כתבה מס' 18

האקטואר רועי פולניצר מסביר מהם הכיסויים הביטוחיים הכלולים בפנסיה וכיצד מחשבים את הפנסיה החודשית.

הרי שהמבוטח יקבל 4,700 ש"ח בחודש.

המקדמים אינם מובטחים לנו כאשר אנו מצטרפים לקרן הפנסיה. אחת לזמן מה יכולות קרנות הפנסיה לעדכן את התקנונים שלהן לפי לוחות התמורות, כלומר: לפי תוחלת החיים באותה נקודה.

כיוון שתוחלת החיים בדרך כלל עולה, הרי שציבור העמיתים צפוי לחיות יותר ולכן יזדקק לפנסיה זמן רב יותר, ומכאן שהמקדמים יעלו והפנסיה החודשית תקטן. תשלום הפנסיה החודשית צמוד למדד המחירים לצרכן ומתעדכן בכל חודש, והוא כמובן חייב במס הכנסה על-פי החוק.

הכותב הוא האקטואר הראשי של "שווי פנימי" משנת 2010 ועד היום. משנת 2006 עורך חוות דעת אקטואריות, יועץ לתאגידים ציבוריים ומתמנה ע"י בתי משפט ובתי דין כאקטואר וככלכלן מוסמך.

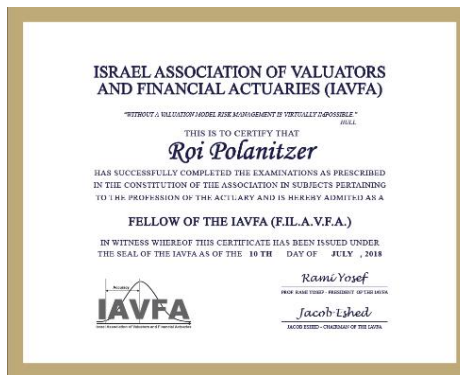
הנושאים בהם מר פולניצר עוסק: היוון התחייבות מעביד לפי IAS-19, הערכות שווי חברות, קניין רוחני ומכשירים פיננסיים מורכבים, איזון משאבים בגידושין, חישובי ריבית, חישובי הפסדי שכר ופנסיה, חישובי ביטוח לאומי תמחור חוזי ביטוח ופנסיה, עריכת מחקרים, בניית מודלים אקטואריים, ועוד.

חבר מלא בלשכת מעריכי השווי והאקטוארים הפיננסיים בישראל, F.I.L.A.V.F.A., באגודה העולמית לאקטוארים ובאגודה הישראלית לאקטוארים.

במקרה כזה אם אכן ייפגע ויהפוך לנכה או ימות, הקיצבה שתקבל תהיה מהסכום שחסך עד שהפסיק להפריש כסף לקרן הפנסיה.

נשאלת השאלה כיצד מחשבים את הפנסיה החודשית? קרנות הפנסיה הן מוצר מורכב יותר מהביטוחים הפנסיוניים שמציעות חברות הביטוח. הסיבה לכך היא העובדה שמדובר בקרנות גדולות הכוללות עשרות ואף מאות אלפי אנשים המאוגדים יחד בתקנון, ולא בחוזה של מבוטח בודד מול חברת הביטוח שלו.

לכן גם חישוב הפנסיה שיקבל כל מבוטח אינו פשוט. בכל תקנון של קרן פנסיה ישנו מקדם, לפיו נקבע שיעור הפנסיה של המבוטח. המקדם יהיה מותאם לגיל של המבוטח בעת יציאתו לפנסיה, מינו, שנת לידתו, גיל בן/בת-זוגו באותו מועד, תקופת הבטחת תשלום מזערית (מינימום חודשים בהם יקבל פנסיה) אם ביקש תקופה כזו, ושיעור פנסיה השאירים שביקש.

כלומר: ישנם גורמים רבים המשפיעים על הסכום החודשי שיקבל אותו פנסיונר. אותו מקדם בעצם מסביר איזה חלק מהחיסכון המבוטח יקבל בכל חודש, כאשר ככל שהמקדם קטן יותר - כך החלק שהמבוטח יקבל יהיה גדול יותר.

למשל: אם המקדם הוא 200 והחיסכון של המבוטח הוא 800,000 ש"ח הרי שהמבוטח יקבל בכל חודש 1/200 מהחיסכון שצבר, כלומר 4,000 ש"ח. אם המקדם יהיה נמוך יותר, למשל 170,

קרנות הפנסיה, בדומה לביטוחי המנהלים, אינן כוללות רק מרכיב של חיסכון פנסיוני אלא גם פתרונות לבעיות אחרות בהן עלול העובד להיתקל במהלך שנות עבודתו. אלו הם ביטוחים שלא חייבים להיות כלולים בקרנות הפנסיה, אולם במרבית המקרים העובדים זכאים להם ברמה כזו או אחרת.

אחד המרכיכים החשובים היא פנסיה הנכות. מדובר על פיצוי שמקבל עובד שהפך להיות נכה באופן זמני או לצמיתות בזמן עבודתו. הפיצוי שיקבל אותו עובד תלוי, כמובן, ברמת הנכות שלו.

פנסיה הנכות תשולם עד לגיל בו אמור העובד לצאת לגמלאות ואז הוא יקבל פנסיה. בזמן קבלת פנסיה הנכות, יהיה העמית משוחרר מתשלום הפרמיות לקרן הפנסיה. עם זאת, אם העובד חזר להיות כשיר לעבודה, תופסק פנסיה הנכות, והוא יהיה חייב לשוב לעבודתו ולחזור לשלם לקרן הפנסיה את הפרמיה החודשית.

כיסוי נוסף אותו מציעה קרן הפנסיה הוא למקרה בו העמית הולך לעולמו. במקרה כזה מקבלים שאיריו את הכסף שהוא צבר בקרן הפנסיה באמצעות קיצבה חודשית ולא בסכום אחד.

זאת בניגוד לחברות הביטוח, המשלמות סכום אחד במקרה מותו של המבוטח. מבוטח אינו חייב לרכוש את שני הביטוחים האלו, ובמקרה שהוא אינו מודיע לקרן הפנסיה על החלטתו - הוא נכנס למסלול ברירת מחדל, בו הוא מקבל כיסוי מסוים לנכות, אך לא למקרה מוות.

ישנה אפשרות להיות מבוטח שאינו פעיל, כלומר: אינו מפרש באופן קבוע לקרן הפנסיה, אך עליו להפריש סכום קטן שישמור לו על הזכאות לקיצבת הנכות או לקיצבת השאירים (במקרה מוות).